

Spis treści

Przedmowa do wydania trzeciego	11
--	----

Rozdział 1 Pojęcia i teorie w polityce

Wprowadzenie	13
Język i polityka	14
Rozumienie pojęć politycznych	15
Czym jest teoria polityki?	18
Teoria polityki w XXI wieku	21
Podsumowanie	24
Lektury uzupełniające	24

Rozdział 2 Natura ludzka, jednostka i społeczeństwo

Wprowadzenie	27
Natura ludzka	28
Natura kontra wychowanie	29
Intelekt kontra instynkt	32
Konkurencja kontra kooperacja	35
Jednostka	37
Indywidualizm	38
Jednostka i wspólnota	41
Jednostka w polityce	45
Społeczeństwo	48
Kolektywizm	49
Teorie społeczeństwa	51
Rozłamy społeczne i tożsamość	53
Podsumowanie	57
Lektury uzupełniające	58

Rozdział 3 Polityka, rząd i państwo

Wprowadzenie	59
Polityka	60
Sztuka rządzenia	61
Sprawy publiczne	63
Władza i zasoby	67

Rząd	71
Po co nam rząd?	71
Rządy i efektywne rządzenie (<i>governance</i>)	74
Systemy polityczne	78
Państwo	80
Rząd i państwo	80
Teorie państwa	82
Rola państwa	88
Podsumowanie	90
Lektury uzupełniające	91

Rozdział 4 Suwerenność, naród i supranacjonalizm

Wprowadzenie	93
Suwerenność	94
Suwerenność prawna i polityczna	94
Suwerenność wewnętrzna	96
Suwerenność zewnętrzna	99
Naród	101
Narody kulturowe i polityczne	101
Nacjonalizm i kosmopolityzm	104
Państwa narodowe a globalizacja	108
Supranacjonalizm	111
Międzyrządowość	112
Federalizm i federacje	115
Perspektywa rządu światowego	117
Podsumowanie	119
Lektury uzupełniające	120

Rozdział 5 Władza, autorytet i legitymizacja

Wprowadzenie	123
Władza	124
Podejmowanie decyzji	125
Ustalanie programu	127
Kontrola myśli	128
Autorytet	131
Władza i autorytet	132
Rodzaje władzy	134
Obrońcy i krytycy	137
Legitymizacja	141
Konstytucjonalizm i przyzwolenie	142
Hegemonia ideologiczna	144
Kryzysy legitymizacji	146
Podsumowanie	149
Lektury uzupełniające	149

Rozdział 6 Prawo, ład i sprawiedliwość

Wprowadzenie	151
Prawo	152
Rządy prawa	153
Prawo naturalne i pozytywne	155
Prawo i wolność	158
Ład	161
Dyscyplina i kontrola	161
Naturalna harmonia	164
Uzasadnienie kary	166
Sprawiedliwość	169
Sprawiedliwość proceduralna	170
Sprawiedliwość substancjalna	172
Uzasadnianie łamania prawa?	174
Podsumowanie	178
Lektury uzupełniające	179

Rozdział 7 Prawa, zobowiązania i obywatelstwo

Wprowadzenie	181
Prawa	182
Prawa formalne i moralne	183
Prawa człowieka	185
Prawa zwierząt i inne?	188
Zobowiązania	192
Zobowiązania umowne	193
Naturalna powinność	195
Granice zobowiązania politycznego	197
Obywatelstwo	199
Elementy obywatelstwa	199
Obywatelstwo społeczne czy aktywne?	203
Obywatelstwo uniwersalne i różnorodność	206
Podsumowanie	211
Lektury uzupełniające	211

Rozdział 8 Demokracja, reprezentacja i interes publiczny

Wprowadzenie	213
Demokracja	214
Demokracja bezpośrednia i pośrednia	215
Demokracja liberalna	218
Zalety i wady demokracji	221
Reprezentacja	224
Reprezentanci czy delegaci?	225

Wybory i mandaty	227
Reprezentacja charakterystyczna	229
Interes publiczny	231
Interes prywatny i interes publiczny	231
Czy istnieje interes publiczny?	234
Dylematy demokracji	236
Podsumowanie	240
Lektury uzupełniające	240

Rozdział 9 Wolność, tolerancja i wyzwolenie

Wprowadzenie	243
Wolność	244
Wolność i nadużycie	245
Wolność negatywna	249
Wolność pozytywna	251
Tolerancja	254
Tolerancja i różnica	254
Obrona tolerancji	256
Granice tolerancji	259
Wyzwolenie	262
Wyzwolenie narodowe	262
Wyzwolenie seksualne	264
Polityka wyzwolenia	266
Podsumowanie	270
Lektury uzupełniające	270

Rozdział 10 Równość, sprawiedliwość społeczna i zabezpieczenia socjalne

Wprowadzenie	273
Równość	274
Równość formalna	275
Równość szans	278
Równość wyników	280
Sprawiedliwość społeczna	282
W zależności od potrzeb	283
W zależności od praw	286
W zależności od zasług	288
Zabezpieczenia socjalne	290
Pomoc społeczna, ubóstwo i wykluczenie społeczne	291
Pochwała opieki społecznej	294
Opieka społeczna: odwrót czy reforma?	298
Podsumowanie	301
Lektury uzupełniające	302